

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Vanesa Hotić

**UPRAVLJANJE Z MIGRANTSKO KRIZO NA LOKALNI
RAVNI: OBČINA BREŽICE**

Diplomsko delo

Ljubljana, 2020

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Vanesa Hotić

Mentorica: doc. dr. Jelena Juvan

**UPRAVLJANJE Z MIGRANTSKO KRIZO NA LOKALNI
RAVNI: OBČINA BREŽICE**

Diplomsko delo

Ljubljana, 2020

Zahvala

Zahvaljujem se mentorici, doc. dr. Jeleni Juvan za nasvete, strokovno pomoč ter za vsa usmerjanja pri izdelavi diplomskega dela.

Zahvaljujem se tudi družini in prijateljem, ki so me podpirali tako v času študija, kot tudi pri nastajanju diplomskega dela. Prav tako gre zahvala sodelujočim intervjuvancem.

Upravljanje z migrantsko krizo na lokalni ravni: občina Brežice

Migrantska kriza se je v Sloveniji pričela septembra 2015, natančneje v občini Brežice, ki meji s Hrvaško. Zaradi omenjene lege je bila občina v času krize najbolj obremenjena, saj so od tu naprej migrante peljali v ostale nastanitvene centre po Sloveniji ter v sosednjo Avstrijo. Migrantska kriza je Sloveniji takrat predstavljala velik izziv, saj je bilo potrebno hitro ter hkrati učinkovito ukrepanje. V najkrajšem času je bilo potrebno zagotoviti nastanitve za migrante, hrano, zdravstveno oskrbo ter varovanje na meji. Občina Brežice je na dnevni ravni sprejela več kot pet tisoč migrantov, seveda ob nadzoru slovenskih policistov ter vojakov. Glede na dane okoliščine, torej število policistov ter vojakov, ki smo jih imeli v tistem trenutku, je Vlada Republike Slovenije sprejela ustrezne ukrepe ter v relativno kratkem času uspela zajezi krizo. Migranti so bili ustrezno priskrbljeni, saj jim je bila zagotovljena hrana, suha oblačila ter zdravstvena oskrba.

Ključne besede: migrantska kriza, migranti, občina Brežice

Managing the migrant crisis at local level: Brežice municipality

The migrant crisis in Slovenia began in September 2015, more precisely in Brežice municipality, which borders Croatia. Brežice municipality was the most burdened during the crisis due to the mentioned location, which was the starting point for relocating migrants to the other accommodation centres in Slovenia and to the Austria border. This migrant crisis was a great challenge for Slovenia at the time, as it was necessary to act quickly and effectively at the same time. Accommodation for migrants, food, medical care, and border security had to be provided as soon as possible. Brežice municipality received more than five thousand migrants daily, under the supervision of Slovenian police officers and soldiers. Given the circumstances, the number of police officers and soldiers available at the time, the Government of the Republic of Slovenia took appropriate measures and managed to contain the crisis in a relatively short time. Migrants were also provided with food, dry clothes, and medical care.

Key words: migrant crisis, migrants, Brežice municipality

KAZALO VSEBINE

1 UVOD	7
2 METODOLOŠKI OKVIR	8
2.1 PREDMET IN CILJI PREUČEVANJA.....	8
2.2 RAZISKOVALNO VPRAŠANJE	8
2.3 METODE PREUČEVANJA	8
2.4 RAZISKOVALNE OMEJITVE.....	8
2.5 OPREDELITEV TEMELJNIH POJMOV	9
3 OBČINA BREŽICE	11
4 VZROKI ZA KREPITEV MIGRACIJ 2015/16	12
5 MIGRANTSKA KRIZA V OBČINI BREŽICE.....	13
5.1 KRONOLOŠKI PREGLED	13
5.2 UKREPI OBČINE BREŽICE V ČASU MIGRANTSKE KRIZE.....	25
5.2.1 VLOGA CIVILNE ZAŠČITE	26
5.2.2 NALOGE OBČINE BREŽICE.....	27
5.2.3 NALOGE ŽUPANA OBČINE BREŽICE.....	28
5.3 IZKUŠNJE S TERENA.....	28
6 ZAKLJUČEK.....	31
7 VIRI.....	34
PRILOGE	38
PRILOGA A	38
PRILOGA B	39
PRILOGA C	41

Kazalo tabel

Tabela 5.1: Število migrantov v sprejemnih centrih	16
Tabela 5.2: Zasedenost sprejemnih centrov glede na lokacijo.....	19
Tabela 5.3: Število migrantov v občini Brežice, dne 26. oktober 2015	20
Tabela 5.4: Stanje migrantov v sprejemnih in nastanitvenih centrih po Sloveniji do 12.00 ure na dan 11. november 2015	22

Seznam kratic

CZ Civilna zaščita

EU Evropska unija

MNZ Ministrstvo za notranje zadeve

MP Mejni prehod

PP Policijska postaja

PU Policijska uprava

RK Rdeči križ

RS Republika Slovenija

SŽ Slovenske železnice

SV Slovenska vojska

UE Upravna enota

UNHCR *United Nations High Commissioner for Refugees* Urad visokega komisarja
Združenih narodov za begunce

ZN Združeni narodi

1 UVOD

Migrantska kriza je v Evropi doživela vrhunec v drugi polovici leta 2015, predvsem kot posledica oboroženih spopadov na Bližnjem vzhodu in v Afriki. V tem obdobju so številni poiskali nove domove v drugih državah, med drugimi tudi v Evropi. Prva evropska država, ki se je spopadla s to problematiko, je bila Grčija. Samo v mesecu juliju 2015 je v to državo prišlo 530000 migrantov iz Afrike in Azije (UNHCR, 2016). Zagotovo je bila Grčija najbolj obremenjena že zaradi svoje lege ter številnih otokov, ki so razpršeni v Sredozemskem morju. Veliko migrantov je namreč iz Turčije pot nadaljevalo v Grčijo, saj so grški otoki relativno blizu turške obale. Večina teh migrantov je zapustilo Grčijo, ter nato preko Severne Makedonije nadaljevalo pot po Balkanskem polotoku do ciljne države. Oblikovali sta se predvsem dve glavni poti: balkanska pot in pot preko Sredozemskega morja.

Septembra 2015 je večje število migrantov prvič prestopilo slovensko državno mejo in sicer tako, da so v Slovenijo vstopili po nasipu ob reki Savi v občini Brežice, od koder prihajam tudi sama. Dne 15. septembra 2015 je slovensko-hrvaško mejo prestopilo 2500 migrantov (ePosavje, 2015a). Največje breme na meji je padlo na policiste in prostovoljce, in sicer v Dobovi, Rigoncah ter na Obrežju. To je bil tudi eden izmed glavnih razlogov, da sem si izbrala to temo za pisanje zaključnega dela, saj sem bila v neposredni bližini samega dogodka, prav tako pa sem bila v stiku s policisti, ki so bivali v Termah Čatež, kjer sem v času migrantske krize opravljala tudi študentsko delo. Zanimivo mi je bilo poslušati zgodbe policistov, ki so bili dejansko cele dneve v stiku z migranti ter mi zaupali tudi drugačno stran same problematike, tudi takšno, ki ni bila prikazana v medijih. Takratni dogodki so v meni zbudili zanimanje za to temo, saj sem videla, kakšno zahtevno delo opravljalo slovenski policisti, vojaki ter ostali delavci, ki so morali biti v neposredni bližini z njimi ter trpeti tudi marsikatero incidente, ki so se zgodili na meji ter v nastanitvenih centri, na primer požari, pretepi ipd.

Migranti so zagotovo močno zaznamovali območje občine Brežice, saj je za njih le-ta še vedno ena izmed glavnih vstopnih točk. Nedovoljeni prehodi meje so še vedno vsakodnevni pojav, predvsem na območju reke Kolpe ter Velike Doline v Posavju.

2 METODOLOŠKI OKVIR

2.1 PREDMET IN CILJI PREUČEVANJA

Predmet proučevanja diplomskega dela je ukrepanje ob migrantski krizi jeseni 2015 in spomladi 2016 v občini Brežice, kot eni izmed glavnih vstopnih točk v Slovenijo.

Cilji diplomskega dela so naslednji:

- Predstaviti migrantsko krizo v občini Brežice, tako številčno kot kronološko;
- Temeljito predstaviti, kako je potekalo upravljanje z migranti v občini;
- Pregledati dokumente in ukrepe na lokalni ravni, ki so bili sprejeti v času trajanja krize in so vplivali na upravljanje z migranti v občini;
- Podati končno oceno o uspešnosti oziroma neuspešnosti upravljanja z migranti v omenjeni občini;

2.2 RAZISKOVALNO VPRAŠANJE

Skozi mojo analizo ukrepanja v občini Brežice ob migrantski krizi bom odgovorila na raziskovalno vprašanje, kako je občina Brežice, kot z migranti najbolj obremenjena občina jeseni 2015, bila pripravljena in kako je ukrepala.

2.3 METODE PREUČEVANJA

Pri pisanju diplomske naloge bom za proučevanje izbrane tematike uporabila več metod družboslovnega raziskovanja. Najprej bom uporabila metodo zbiranja primarnih ter sekundarnih virov, tu bom predvsem uporabila domače lokalne spletne vire ter uradne dokumente. Za pridobivanje podatkov sem uporabila tudi metodo strukturiranega intervjuja, in sicer sem intervjuvala izbrane osebe, ki so imele neposredne izkušnje dela z migranti na terenu. Vsi intervjuji¹ so bili izvedeni osebno z vnaprej pripravljenimi vprašanji. Vprašanja so bila za vse intervjuvance enaka.

2.4 RAZISKOVALNE OMEJITVE

Pri raziskovanju ter pisanju diplomskega dela sem imela največ težav s pridobivanjem informacij in dokumentov o ukrepanju na lokalni ravni, torej na ravni občine Brežice, saj mi kljub mojim večkratnim poskusom, ni uspelo pridobiti primerne sogovornika. Zato sem za

¹ Intervju s strojevodjo SŽ sem izvedla ustno, v ponedeljek, 15. junija 2020. Intervju u uslužbencem Upravne enote Brežice sem prav tako izvedla ustno, v sredo, 17. junija 2020. Intervju s kriminalistom pa sem opravila v petek, 19. junija 2020.

analizo lahko uporabila samo podatke in dokumente, ki so bili dostopni na spletni strani občine Brežice. Zavedam se pomanjkljivosti takšne analize, ki sem jih poskušala preseči z izborom preostalih sogovornikov.

2.5 OPREDELITEV TEMELJNIH POJMOV

MIGRANT

Mednarodna organizacija za migracije pojem migrant opisuje kot vsako osebo, ki se je gibala oz. se giblje preko mednarodne meje ali znotraj države, stran od svojega stalnega prebivališča. In sicer ne glede na to kakšen pravni položaj ima ta oseba, ali se giblje pod prisilo ali prostovoljno, ne glede na vzroke gibanja ter dolžino bivanja (IOM, 2011).

Združeni narodi definirajo migranta kot osebo, ki v tuji državi biva več kot eno leto, ne glede na vzroke ter prisilni oz. prostovoljni odhod iz svoje države. Glede na to definicijo se posamezniki, ki potujejo za krajše obdobje, turisti in poslovneži se ne štejejo kot migranti (IOM, 2011).

EKONOMSKI MIGRANT

Ekonomski migrant je oseba, ki svojo domovino zapusti v iskanju boljših zaposlitvenih možnosti in višjega življenjskega standarda drugje. Ekonomski migranti vidijo le malo možnosti, da se rešijo revščine v svojih državah in so pripravljene začeti znova v novi državi, da bi dobili priložnost za boljše življenje (Investopedia, 2020).

Ekonomski migrant je oseba, ki zapusti svojo državo porekla izključno zaradi ekonomskih razlogov, s prizadevanjem za materialne izboljšave v svojem preživljanju (European Commission, b. d.a).

BEGUNEC

Begunec je oseba, ki beži pred oboroženim spopadom ali preganjanjem. Položaj, v katerem se begunci nahajajo je pogosto tako nevaren in nevzdržen, da prečkajo nacionalne meje in iščejo varnost v mirnih sosednjih državah. Begunci lahko pridobijo mednarodno priznan status kot "begunec", na podlagi česa dobijo dostop do pomoči s strani držav, UNHCR in drugih organizacij. Ta status uživajo ravno zato, ker je preveč nevarno, da bi se vrnili domov, zato potrebujejo zatočišče drugod. Če jim odrečemo pravico do azila, ima to lahko zanje potencialno smrtonosne posledice. Begunca opredeljuje in ščiti mednarodno pravo. Konvencija o beguncih

iz leta 1951², protokol iz leta 1967 in drugi pravni dokumenti, kot je konvencija Afriške unije o beguncih iz leta 1969, ostajajo temelj zaščite beguncev. Pravna načela iz naštetih dokumentov so prešla v številne druge mednarodne, regionalne in nacionalne zakonodaje ter prakse (UNHCR, 2015).

Migrant se od begunca razlikuje v tem, da se lahko kadarkoli vrne nazaj v svojo državo, medtem ko se begunec, zaradi nevarnosti pregona ali smrti ne more, saj ga to lahko doleti v pretekli državi bivanja. Tako je begunec prisiljen oditi na pot, medtem ko se migrant prostovoljno odloči. Države imajo urejene zakone in postopke glede migrantov in njihovega priseljevanja, za begunce pa imajo poskrbljeno v okviru azilne politike (UNHCR, 2015).

Terminološka dilema uporabe pojmov migrant ali begunec je bila zelo izrazita tudi v Sloveniji ob dogodkih leta 2015. Za potrebe moje analize sem se odločila za uporabo izraza migrant in migrantska kriza, ker je izraz migrant širši in zajema vse osebe, ne glede na vzroke za njihovo odločitev, da zapustijo državo izvora.

PROSILEC ZA AZIL

Prosilec za azil je oseba, ki je hkrati tudi begunec, vendar išče mednarodno zaščito zaradi preganjanja ali vojne v svoji domovini. Vsak begunec pa je najprej tudi prosilec za azil, vendar pa vsak prosilec za azil ni avtomatično priznan kot begunec. Osebe, ki čakajo na dokončno odločitev, bodisi pozitivno ali negativno, imenujemo prosilci za azil. Ali je oseba, ki je zaprosila za azil upravičena do mednarodne zaščite, se presoja v okviru nacionalnih azilnih sistemov. Osebe, za katere v času postopka ugotovijo, da niso begunci ter da ne potrebujejo mednarodne zaščite, pristojni organi vrnejo nazaj v njihovo matično domovino (UNCHR, b. d.).

V globalnem okviru je prosilec za azil oseba, ki išče zaščito pred pregonom ali resno škodo v državi, ki ni njihova lastna, ter čaka na odločitev o prošnji za status begunca v skladu z ustreznimi mednarodnimi in nacionalnimi instrumenti. V okviru EU je državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, ki je vložila prošnjo za zaščito na podlagi Ženevske konvencije in protokola o beguncih, v zvezi s katero še ni bila sprejeta dokončna odločitev (European Commission, b. .d.b).

² Konvencija iz leta 1951 določa, kdo je begunec, in katere so temeljne pravice, ki jih mora beguncem zagotavljati vsaka država. Temeljno načelo, ki ga določa mednarodno pravo, je, da se begunce ne sme izgnati ali vrniti v razmere, kjer bi bilo njihovo življenje in svoboda ogroženo (Konvencija o statusu beguncev, 1951, 1.čl).

3 OBČINA BREŽICE

Občina Brežice se nahaja ob sotočju rek Save in Krke na jugovzhodu Slovenije. Spada v Spodnjeposavsko statistično regijo in se nahaja tako na Dolenjskem kot tudi na Štajerskem. Občina zavzema 268 kvadratnih kilometrov površine in je tretja največja občina v statistični regiji, medtem ko se po številu prebivalcev nahaja na drugem mestu, in sicer v občini prebiva 24084 ljudi. Omenjena občina meji na Hrvaško, dolžina meje pa znaša 67 kilometrov (Občina Brežice, b. d.a).

Eden izmed večjih izzivov občine Brežice je zagotovo nadzor državne meje, na kateri se nahajata dva mednarodna MP, Obrežje ter železniški prehod Dobova, v občini so prav tako trije meddržavni prehodi, to so Slovenska vas, Rigonce ter Orešje, poleg omenjenih pa so tudi tri maloobmejni prehodi, in sicer Rakovec, Nova vas ob Sotli ter Stara vas na Bizeljskem. Dejstvo, da Hrvaška še ni članica območja Schengena, predstavlja obmejnim policistom in carinikom še dodatni izziv in nadzor (Petelinc³, 2012 v Lavrač in Sorčan, 2014, str.139). Slovenija je postala članica schengenskega območja leta 2007, zaradi česar se je okrepil nadzor pretoka blaga in ljudi na meji s Hrvaško. Omenjeno mejo prečka tudi t. i. balkanska pot, kot ena izmed glavnih poti za tihotapljenje mamil iz Afganistana, Iraka, Turčije, v države zahodne in severne Evrope (Huskić⁴, 2009 v Gostenčnik, Petrič, Rajh, Špehar in Tehovnik, 2014, str.153).

³ Petelinc, I. (2012). Policijska postaja Brežice in varovanje schengenske meje (osebni vir). Brežice

⁴ Huskić, A. (2009). Bosna in Hercegovina in balkanska pot droge. Maribor: Fakulteta za varnostne vede.

4 VZROKI ZA KREPITEV MIGRACIJ 2015/16

Zadnji veliki migracijski val v Evropi je sprožila arabska pomlad leta 2010, seveda je temu pripomogel tudi proces globalizacije. Pričakovano je bilo, da se bodo zgodile velike demokratične spremembe, a je prišlo do državljanske vojne ter etničnih konfliktov (Marc, 2018). Protestniki v Siriji so demonstrirali proti takratnem režimu v državi in zahtevali demokratično ureditev. Predsednik Bašar Al Asad pa se je na proteste odzval z nasiljem, tako so se demonstracije spreobrile v krvavo državljansko vojno, v kateri je umrlo več sto tisoč ljudi, drugi pa so pobegnili iz države v upanju na boljše življenje. Arabsko pomlad prav tako povezujemo s protesti, ki so se začeli dogajati v Egiptu leta 2011, kjer so nasprotovali stari arabski diktaturi, ki pa je na oblast prišla s pomočjo prirejenih volitev, brutalnih varnostnih ukrepov, ob visoki brezposelnosti in korupciji, temu je sledila privatizacija državnega imetja (Rodgers, Gritten, Offer in Asare, 2016).

Povečan odhod Sircev iz Sirije v letu 2015 je povzročil tudi ruski vojaški poseg v državljansko vojno v Siriji. Več kot štiri milijone Sircev se je iz strahu pred vojno ter kaosom zateklo v sosednje države, kot so Turčija, Jordanija ter Libanon. Meseca avgusta istega leta se je vojaški položaj sirskega režima ponovno poslabšal in Rusija je spet posegla, Nemčija pa se je odločila, da kljub skupnim določilom evropskega migracijskega sistema⁵, ki je bil sprejet pred tem, »odpre vrata« migrantom. Migranti, ki so pobegnili v Turčijo so izkoristili priložnost bližine grških otokov, najbližje je bil otok Lezbos, nato so pot nadaljevali po balkanski poti (Marc, 2018).

Podatki UNHCR kažejo, da je sirska kriza razselila več kot 6,9 milijona ljudi, več kot polovica njih je otrok. Tako je državljanska vojna Sirijo spremenila v državo, od koder izvira največ migrantov. Migrantski val se je začel širiti čez Balkan in preko Slovenije, cilj migrantov pa so predstavljale države Zahodne in Severne Evrope, predvsem tiste ekonomsko stabilnejše, kot sta Nemčija in Švedska (IamSyria, b. d.).

⁵ Evropska komisija je maja 2015 v okviru Evropske agende o migracijah sprejela ukrep sistema začasne porazdelitve oseb, kjer gre za pravično udeležbo vseh držav članic EU (Evropska komisija, 2015).

5 MIGRANTSKA KRIZA V OBČINI BREŽICE

5.1 KRONOLOŠKI PREGLED

Migrantski val se je v občini Brežice začel v drugi polovici septembra 2015. Kronološki pregled dogodkov v občini Brežice temelji na poročanju lokalnih medijev, saj so le-ti aktivno spremljali dogajanje.

SEPTEMBER 2015

17. septembra je na mednarodni železniški prehod Dobova prispel prvi vlak z migranti. Na vlaku je bilo približno od 200 do 250 migrantov. Istega dne je v Dobovi potekala novinarska konferenca, na kateri je bila s strani državnega sekretarja MNZ občina Brežice prepoznana kot ena izmed najbolj izpostavljenih občin in napovedal vzpostavitev sprejemnega centra. Napovedal je, da bodo policisti vse, ki so prišli s Hrvaške vrnil, tiste, ki pa prihajajo iz vojnih območij pa bodo nastanili v namestitvene centre. Celoten postopek bo vodila policija. Župan občine pa je dejal, da že vse pripravljeno za postavitev šotorov. Sprejemni center so imeli namen postaviti najprej v bližini PP Brežice, na travnatih površinah, kjer so stali le navadni šotori, kasneje pa je bil sprejemni center postavljen v Dobovi, le nekaj metrov stran od MP Rigonce. RK Slovenije je na osnovi stikov s hrvaškim RK napovedal, da lahko pričakujemo tudi do 5000 migrantov. Posledično je policija je okrepila svojo prisotnost na državni meji. Isti večer so na MP Bregana osem migrantov. Ob 22. uri je začasno prekinila železniški promet s Hrvaško (ePosavje, 2015a).

Po dogodkih 15. septembra so policisti celo noč spremljali dogajanje na meji in zabeležili okoli 100 migrantov, ki so nelegalno prečkali državno mejo. V petek, 18. septembra so vse migrante, ki so dan prej prispeli z vlakom namestili v postojnski namestitveni center. Predsednik vlade pa je prvič sklical sejo sveta za nacionalno varnost. PU Novo mesto je poročala, da so v Brežicah v petek sprejeli 166 migrantov, ki so v noči na petek nedovoljeno prečkali mejo. Migranti so na več mestih poskušali prečkati mejo, zato je za nadzor meje pri MP Slovenska vas bil uporabljen helikopter. Do popoldneva je številka narastla že na 200 migrantov, večinoma moški, poročali pa so, da je med njimi tudi veliko žensk z otroci. Medtem pa je UNHCR sporočil, da je na balkanski poti okoli 300000 migrantov. Na tiskovni konferenci tega dne, je državni sekretar na MNZ izrazil zaskrbljenost nad dejstvom, da hrvaški predstavniki uradov ne kontrolirajo več prihodov migrantov in da ne izvajajo registracije. Vse migrante naj bi usmerili proti državni meji s Slovenijo, kar za slovensko policijo predstavlja velik izziv (ePosavje, 2015b).

V petek, 18. septembra zvečer so se razmere na MP Rigonce poslabšale, na slovenski strani meje je bila razvrščena tudi specialna enota policije. Na meji naj bi čakalo približno 300 migrantov, Slovenija je tudi začasno zaprla MP Rigonce, Hrvaška pa ni bila pripravljena sodelovati. Po navedbah PP Novo mesto (Policija, 2015 v ePosavje, 2015b) so hrvaški taksisti migrante peljali do meje, kjer so čakali na prehod. Slovenski policisti so morali uporabiti solzivec, da bi se stanje umirilo. Slovenija je poostrila nadzor tudi na MP Obrežje, kjer so postavili blokado, na prehod pa je čakalo približno 400 do 500 migrantov.

Do sobote 19. septembra 2015, so policisti obravnavali skupaj 1150 migrantov, v sprejemnem centru Brežice pa se je nahajalo 119 migrantov, medtem ko so ostale premestili v Center za tujce v Postojno. PU Novo mesto je podala podatke, da je bilo do 14.30 ure obravnavano že 500 migrantov, v Brežicah jih je bilo nastanjenih 250. Policisti s PP Brežice so poročali o relativno mirni soboti, medtem ko je v nedeljo na meji zjutraj čakalo že novih 400 migrantov, prav tako je bila povečana medicinska oskrba na MP. Mednarodni promet s Hrvaško pa je bil ustavljen do preklica. Prav tako pa so v nedeljo zvečer, zaradi protesta aktivistov, zaprli MP Obrežje za ves promet (prav tam).

21. septembra je na MP Rigonce čakalo že novih 150 migrantov, približno 250 pa so jih prepeljali z vlakom iz Slovenije v Avstrijo. Deset avtobusov je migrante z obeh MP v Posavju odpeljalo v sprejemne centre Brežice, Logatec, Celje, Gruškovje in Dolga vas. Medtem ko je na MP Rigonce promet potekal normalno, je bil MP Obrežje zaprt za ves promet.

V torek, 22. septembra je bil zjutraj sprejemni center v Brežicah prazen, saj so vse migrante odpeljali v ostale namestitvene centre. Prav tako niso poročali o novih prihodih. V naslednjih dneh se je stanje umirilo (ePosavje, 2015c).

OKTOBER 2015

Madžarska je 17. oktobra 2015 zaprla zeleno mejo s Hrvaško, na osnovi česa je bilo mogoče predvidevati, da se bo migrantski val preusmeril iz srbsko-madžarske meje na slovensko mejo. Medtem so poročali, da so v Brežicah pripravljene na nov val migrantov. Postavili so 250 začasnih postelj. Potekala pa je tudi novinarska konferenca, katere so se udeležili minister za zunanje zadeve, ministrica za notranje zadeve in državni sekretar na MNZ. Vsi trije so dejali, da je drugi migrantski val bil pričakovan in da je Slovenija pripravljena. Prav tako so bile zagotovljene dodatne namestitvene kapacitete, v kontaktu so bili tudi s sosednjimi državami (ePosavje, 2015d).

V ponedeljek, 19. oktobra 2015 okoli druge ure, so hrvaške oblasti vlak, ki je prihajal iz Tovarnika na hrvaško-srbski meji, preusmerili proti Dobovi. Na vlaku naj bi bilo približno 2000 migrantov. Medtem so iz PP Brežice poročali, da je do dvanajste ure na MP Obrežje prispelo okoli 300 migrantov, skupaj okoli 3000 v celotni Sloveniji. Čez približno eno uro je nenapovedano okoli 1700 migrantov nezakonito prečkalo mejo ter se odpravilo po nasipu do Brežic. Do tega je prišlo, ker hrvaška stran ni obvestila slovenske strani. Medtem je v Ljubljani potekala konferenca, kjer je državni sekretar na MNZ dejal, da že razmišljajo v smeri, da bi povabili na pomoč druge države in s tem okrepili varovanje državne meje. Šefic je dodal, da je trenutna številka migrantov v Sloveniji več kot 5000, prav tako je angažiranih 300 pripadnikov posebne policijske enote. Glede na situacijo, je župan občine Brežice prosil državo za takojšnje ukrepanje, saj so bile napovedi, da v Slovenijo prihaja večje število migrantov, v skupinah po več tisoč. V sprejemnem centru Brežice so okrepili policijske enote, večino migrantov pa so že preusmerili oziroma odpeljali v druge namestitvene centre po Sloveniji. Proti večeru so migranti v sprejemnem centru zanetili požar, tako da je morala posredovati gasilska enota iz Brežic. Na MP Obrežje pa je prišlo približno 500 novih migrantov, prišli so peš, hrvaške oblasti pa ponovno niso obvestile slovenskih oblasti o napotitvi migrantov proti meji. Med tem so iz Zagreba že poročali o novem vlaku in avtobusih z migranti proti Sloveniji. Na mejo so prispeli tudi pripadniki Slovenske policije, ki so bili pripravljene na prihod vlaka s Hrvaške (prav tam).

Nekaj minut po polnoči so v bližini MP Rigonce zasledili veliko skupino migrantov, ki je nedovoljeno prečkala mejo. Zeleno mejo je prečkalo približno 1000 migrantov, policisti so jih pospremili do nastanitvenega centra nato pa jih naprej prerazporedili po ostalih centrih glede na kapacitetne zmožnosti. Skupina 1800 migrantov, ki je prispela nekaj minut po polnoči s hrvaškega vlaka, je mejo prečkala čez zeleno mejo. Samo v centru Brežic se jih je takrat nahajalo 3300. Nekje po šesti uri zjutraj pa je čakala na MP Rigonce že nova skupina migrantov, približno 2000 migrantov. Okoli 12. ure je sprejemni center v Brežicah obiskal generalni direktor policije ter policistom in policistkam namenil veliko podporo in zahvalo za opravljanje dela. Ker je bil namestitveni center v Brežicah poln, so se odločili, da bodo približno 1000 migrantov namestili v nekdanjo šivalnico Beti v Dobovi. Istega dne je potekala nova novinarska konferenca v Ljubljani, kjer je državni sekretar na MNZ dejal, da je preteklih 24 ur bilo najbolj zahtevnih v celotnem mesecu do sedaj. Zaradi prevelikega števila migrantov, ki so se nahajali v centrih v občini Brežice, so morali iskati nove kapacitete za nastanitev. Največji problem so predstavljali nenapovedani prihodi vlakov s Hrvaške. Popoldne so iz Brežic odpeljali 650 migrantov v Šentilj in Gornjo Radgono, v centru v Brežicah pa je ostalo 2200 migrantov. V

obdobju med 16. in 20. oktobrom je v Slovenijo skupno vstopilo 18469 migrantov, 20. oktobra 2015 je mejo v enem dnevu prestopilo 5092 migrantov (ePosavje, 2015e).

V policijske evidence so do takrat vnesli 7907⁶ migrantov, od tega 4110 moških ter 3797 žensk in mladoletnikov (prav tam).

V sredo, 22. oktobra so policisti nekaj minut po polnoči ponovno izsledili veliko skupino migrantov, ki so prečkali zeleno mejo v neposredni bližini Rigonc. Šlo je za približno 1500 migrantov, ki so jih usmerili v zbirni center v Dobovi. Migranti so bili premraženi in mokri, zato so jim takoj zagotovili humanitarno ter zdravstveno pomoč. Nedovoljeni prehodi zelene meje so se na tem območju nadaljevali tekom dneva, po ocenah policistov je mejo prečkalo med 500 in 1000 migrantov. Tako je bilo v sprejemnem centru v Brežicah okoli 1750 migrantov, ki pa so bili glede odpeljani z vlakom v center v Šentilj.

Podatki v sprejemnih centrih po Sloveniji do 6. ure zjutraj, na dan 22. oktober 2015:

Tabela 5.1: Število migrantov v sprejemnih centrih

Sprejemni centri	Število migrantov
Brežice	1750
Center za tujce	19
Dobova	1500
Dobovec	90
Dolga vas	100
Gorišnica	1000
Gruškovje	439
Imeno	450
Obrežje	0
Petišovci	100
Središče ob Dravi	350
Skupaj	5798

Vir: Policija (2015).

⁶ Države, iz katerih prihajajo migranti so naslednje: Sirija (4170), Afganistan (1881), Irak (1107), Pakistan (156) ter ostalo (505) (ePosavje, 2015e).

Istega dne okoli 10.00 ure je na območju Brežic zagorelo šotorišče, ki je bilo namenjeno oskrbi migrantov. Požar je bil pogašen v nekaj minutah, poškodovanih ni bilo, po podatkih pa naj bi zagorelo 25 šotorov (prav tam).

Vodstvo občina Brežice je ob teh dogodkih izrazilo skrb, dejali so da izredne razmere na meji močno vplivajo na življenje prebivalcev občine. Župan je opozarjal, da poleg ljudi trpi tudi lokalno gospodarstvo, predvsem turizem, saj je bilo v občini veliko število migrantov, kar je odvrčalo turiste. Prav tako je dejal, da ima občutek, da je občina »talec neuspešne državne ter evropske politike za reševanje krize s pribežniki«. Pri tem je izrazil zaskrbljenost, »da država prelaga breme odgovornosti na lokalne skupnosti ter humanitarna društva«. Po njegovem mnenju je bilo potrebno takojšnje ukrepanje in razbremenitev manjših lokalnih skupnosti (ePosavje, 2015f).

Težave so se pojavile tudi pri prevozu šolskih otrok, saj je linija šolskega avtobusa morala zaradi migrantov nenehno spreminjati svojo pot, popolnoma onemogočen pa je bil dostop do Spodnjih Rigonc. Tako so straži morali sami pripeljati svoje otroke do Osnovne šole Dobova (prav tam).

Še istega dne je bila sprejeta odločitev, da bo SV v sodelovanju s policijo, z brezpilotnimi letali ter helikopterji, izvajala izvidovanje območij, kjer se nahajajo nastanitveni centri, poti migrantov ter zelene meje (Slovenska vojska, 2015 v ePosavje, 2015f).

V večernih urah okoli 10.00 ure se je večja skupina migrantov, približno 800 njih v spremstvu policistov premikala proti Brežicam. Ti so mejo prestopili na območju Stare vasi pri Bizeljskem. Policisti so razmere hitro obvladali, nameščali so jih glede na proste kapacitete v sprejemnem centru v Brežicah ali v objekte v Dobovi, od tam pa z vlaki ter avtobusi prevažali naprej v sprejemne centre po Sloveniji. Hrvaški varnostni organi slovenske strani še vedno niso obveščali o prihodu migrantov.

V četrtek, 22. oktobra zgodaj zjutraj je čez zeleno pri Rigoncah v Slovenijo vstopila največja skupina do sedaj, ki je štela med 2000 in 3000 migrantov. Prostovoljne organizacije so nemudoma pozvale k pomoči, zbiranju hrane ter oblačil. Migranti naj bi prispeli z vlakom do hrvaško-slovenske meje, po pripovedovanju migrantov pa naj bi jih naprej proti slovenskem ozemlju usmerjali hrvaški policisti. V tej skupini migrantov se je zgodil incident, saj je bila ena oseba zabodena. V Rigoncah je bilo tega dne 5000 migrantov, v Brežicah pa 5500 migrantov. Na območju Slovenije je od 16. oktobra do 22. oktobra vstopilo 34131 migrantov (prav tam).

Po besedah župana občine Brežice je bil v njihovi občini pritisk migrantov vse večji, razmere na terenu pa vse slabše. Vsi vpleteni pri reševanju krize z migranti, tako prostovoljci humanitarnih organizacij⁷, kot tudi CZ ter policija so bili na robu fizične in psihične zmogljivosti, zato je bil zadnji čas, da država sprejme nove ukrepe. Sprejem teh ukrepov je bil nujen, ker je bilo zdravstveno stanje migrantov, predvsem otrok, zaskrbljujoče. Župan je dejal, da želi s pozivom predvsem preprečiti poglobljanje humanitarne krize na meji in s tem tudi morebitne žrtve (prav tam).

Tako je občina Brežic na Vlado RS poslala naslednje zahteve:

- naj država takoj zapre meje in migrante sprejema samo na določenih zbirnih točkah, naj takoj vzpostavi nadzor na meji ter s tem prepreči tavanje migrantov po vaseh, poljih, gozdovih in močvirjih;
- migrante naj se z vlaki iz zbirnih točk odpelje do ostalih centrov po Sloveniji, ter naj zagotovijo dodaten prostor, kjer bo na voljo oskrba;
- Vlada RS naj od Evropske unije zahteva takojšnjo pomoč, sodelovanje ter sprejem migrantov (Občina Brežice, 2015 v ePosavje, 2015f).

Posadka policijskega helikopterja, ki je izvajala nočne patrolje premikov ob meji, je na hrvaški strani zaznala nenajavljen potniški vlak z migranti. Migranti so se izkrcali na hrvaški strani ter pot nadaljevali v spremstvu hrvaških policistov. Mejo so prestopili s plavanjem čez reko Sotlo (ePosavje, 2015f).

Policisti so nekaj pred polnočjo v nedeljo, 25. oktobra sprejeli skupino migrantov, ki je na območju Rigonc prestopila zeleno mejo. Na vlaku naj bi bilo približno 1000 migrantov. Tega dne je bilo v Brežicah 3700 migrantov, medtem ko v začasem centru Dobova 700, v novem centru Dobova 3000 ter v Rigoncah okoli 1000. Tako je v Slovenijo v zadnjem tednu vstopilo 62235 migrantov, samo v nedeljo 5000. V večernih urah je prispela nova skupina migrantov, zeleno mejo je okoli 6.00 ure zvečer prestopilo več kot 7300 migrantov, tako je bilo zvečer v sprejemnih centrih v občini Brežice že več kot 11000 migrantov (ePosavje, 2015g).

⁷ V občini so sodelovale tudi humanitarne organizacije, med njimi Karitas, RK ter ADRA. Njihova naloga je bila oskrbovanje migrantov s hrano, vodo ter suhimi oblekami. V krizi so sodelovali prostovoljci s celotne Slovenije, prvih nekaj dni pa so to nalogo opravljali prostovoljci iz občine Brežice (Občina Brežice, 2015a).

Stanje v sprejemnih centrih ob 18. uri na dan 25.oktober 2015:

Tabela 5.2: Zasedenost sprejemnih centrov glede na lokacijo

Lokacija	Število migrantov
Brežice	2300
Center za tujce, Postojna	12
Dobova (Beti)	3000
Dobova (Livarna)	3000
Dobovec	0
Dolga vas	0
Gorišnica Dolane (začasni)	0
Gruškovje	450
Imeno (začasni)	0
Obrežje	0
Petišovci	0
Rigonca	1500
Središče ob Dravi	0
Zavrč	0
Skupaj	10262

Vir: Policija (2015).

Lokalni medij ePosavje je poročal, da je okoli 9.00 ure zvečer prečkala mejo že šesta skupina migrantov, ki naj bi do slovenske meje prispeli s hrvaškim vlakom. Na vlaku je bilo približno 1500 migrantov.

V ponedeljek, 26. oktobra so policisti ponoči sprejeli novo skupino migrantov, skupina je štela 1530 migrantov. Okoli 6. ure zjutraj pa so pričakovali že novo skupino, približno enako številčno. Tako je bilo v ponedeljek dopoldne v sprejemnem centru v Brežicah okoli 3500 migrantov, v začasnem centru v Dobovi enako število migrantov ter v novem sprejemnem centru v Dobovi okoli 2000 migrantov. Popoldne so zeleno mejo prestopili že novi migranti, nekaj več kot 1500. V sprejemnih centrih so potekali policijski postopki, prav tako je bila nudena zdravstvena ter humanitarna pomoč. PU Novo mesto je popoldne objavila podatek, da je samo v ponedeljek zeleno mejo v Rigoncah prestopilo 6000 migrantov. Vendar pa se je v večernih urah pojavila na zeleni meji že nova skupina, okoli 1500 migrantov. Tako je bilo zvečer v sprejemnih centrih v Posavju okoli enajst tisoč migrantov (prav tam).

Popoldne istega dne je v Ljubljani potekala novinarska konferenca, kjer je državni sekretar na MNZ dejal, da bodo v naslednjih dneh poskusili razbremeniti dve najbolj obremenjeni območji, Brežice ter Rigonce in tudi Dobovo. To razbremenitev bi lahko dosegli s hitrejšimi postopki obravnave ter ukinitvijo Rigonc kot vstopne točke. Ta predlog pa so nameravali predstaviti tudi hrvaški strani, predvsem pa so upali na boljše sodelovanje z njimi v prihodnjih dneh (prav tam).

V torek, 26. oktobra 2015 so policisti v Rigoncah sprejeli še eno skupino migrantov, ki je prestopila zeleno mejo. Do meje so jih ponovno vodili hrvaški policisti, podatki pravijo, da naj bi šlo za skupino 1500 migrantov. Tako je bilo v torek dopoldne v sprejemnem centru v Brežicah okoli 4500 migrantov, v začasnem centru v Dobovi približno 1000 ter v novem sprejemnem centru okoli 4500. Prav tako so vso noč potekali prevozi migrantov z avtobusi ter vlaki iz Dobove in Brežic v nastanitvene centre v notranjost Slovenije (ePosavje, 2015g).

Do 6. ure zjutraj je na območje Slovenije vstopilo 83608 migrantov, v ponedeljek 8625, kar je najmanj od vrhunca, 21. oktobra, ko jih je čez mejo vstopilo 12616. V sprejemnih centrih je bilo ob 6. uri 10585 migrantov (Policija, 2015 v ePosavje, 2015g).

Tabela 5.3: Število migrantov v občini Brežice, dne 26. oktober 2015

Nastanitveni center	Število migrantov
Brežice	1500
Dobova (Beti)	1000
Dobova (Livarna)	4500
Obrežje	402
Rigonce	2930
Skupaj	10332

Vir: Policija (2015).

Okoli 12.00 ure pa so ponovno na zeleni meji v bližini Rigonc policisti sprejeli novo skupino migrantov, ki je do meje prispela s hrvaškim vlakom. V tem času so migrante iz Posavja odpeljali v nastanitvene centre v Celje ter Lendavo. Avstrija je v Šentilju sprejela okoli 1000

migrantov, kjer jih je bilo pred tem nastanjenih malo več kot 2000. Medtem ko sta bila sprejemna centra Središče ob Dravi ter Gruškovje prazna. Popoldne je v Dobovo iz hrvaškega mesta Tovarnik, na srbsko-hrvaški meji, prispel prvi organizirani vlak. Tako je bilo v večernih urah v petih sprejemnih centrih v občini Brežice malo več kot 7500 migrantov (prav tam).

V popoldanskih urah 27. oktobra, je mednarodni železniški prehod v Dobovi sprejel napovedan vlak iz Tovarnika, kar že nakazuje premik pri samem sprejemu migrantov in bolj usklajeno sodelovanje s hrvaškimi varnostnimi organi. Na vlaku je bilo 1100 migrantov. Vodja oddelka za državno mejo in tujce iz PU Novo mesto je dejal, da so se s hrvaškimi varnostnimi organi pričeli pogovarjati o pospešitvi pretoka migrantov, saj prihajajo bolj hladni dnevi oziroma zima, zato je boljša rešitev, da se migrante v Sloveniji samo registrira ter se jih naprej z vlaki odpelje v namestitvene centre, saj so kapacitete v Posavju premajhne. Dejal je še, da tako sama pretočnost poteka mnogo hitreje. V najkrajšem možnem času si prizadevajo za izpraznitev sprejemnega centra v Brežicah ter tako vse ljudi preselijo v novi center v Dobovi (ePosavje, 2015h).

V sredo, 28. oktobra je bilo po policijskih evidencah na območju občine Brežice do 9. ure bilo 7546 migrantov, največ 2821 na območju sprejemnega centra Brežice⁸.

MP Rigonce je bil zaradi varnostnih razmer zadnjih nekaj dni zaprt za ves promet, v sredo pa so ga ob 12.00 uri ponovno odprli v obe smeri. Istega dne so mejni železniški prehod v Dobovo prispeli trije vlaki z migranti. Na prvem, drugem in tretjem vlaku je bilo okoli 1200 migrantov (prav tam).

V četrtek, 29. oktobra so prispeli še trije vlaki na mednarodni mejni železniški prehod v Dobovo, kjer je bilo skupaj okoli 3000 migrantov. Hrvaški varnostni organi so ustrezno obveščali slovensko stran o prihodu vlakov. Prav tako je potekalo praznjenje začasnega nastanitvenega centra v Dobovi (Beti).

V petek, 30. oktobra 2015 je bilo v nastanitvenem centru v Dobovi okoli 2500 migrantov, v Livarni 1300 migrantov. Zadnjega oktobra so v Dobovo pripeljali še trije vlaki, na katerih je bilo približno 3000 migrantov (Policija, 2015 v ePosavje, 2015i).

⁸ Sprejemni center Brežice (2821); sprejemni center Beti (1800); sprejemni center Livarna (2300) in sprejemni center Obrežje (625).

NOVEMBER 2015

Prvega novembra je na mednarodno mejno železniško postajo Dobova s tremi vlaki prispelo približno 4000 migrantov, tako je bilo ob 7.00 uri zjutraj v sprejemnem centru Livarna 1067 migrantov. Skupaj je tega dne prispelo pet vlakov s 5400 migranti. Naslednji dan so v Dobovo prispeli štiri vlaki, na katerih je bilo 4175 migrantov, v sprejemnem centru Dobova pa je bilo začasno nastanjenih 1200 migrantov. V naslednjih dneh so na železniško postajo Dobova prihajali po trije vlaki na dan, na katerih je bilo približno po 1000 migrantov (ePosavje, 2015i). Petega novembra je bilo v namestitvenih centrih v Posavju 4330 migrantov (ePosavje, 2015j).

Tok migrantov se je nekaj zadnjih dni v oktobru ter v začetku novembra umiril. Sedmega novembra je na območje Slovenije vstopilo najmanj migrantov, le 1700. Desetega novembra je Vlada Republike Slovenije sprejela odločitev ⁹ o postavitvi tehničnih ovir na meji s Hrvaško (ePosavje, 2015k). Že takoj naslednji dan je SV v Rigoncah pričela s postavitvijo tehničnih ovir (ePosavje, 2015l).

Tabela 5.4: Stanje migrantov v sprejemnih in nastanitvenih centrih po Sloveniji do 12.00 ure na dan 11. november 2015

Sprejemni namestitveni centri	in	Število migrantov
Petišovci		200
Dolga vas		200
Gruškovje		523
Dobova		1196
Šentilj		1900
Gornja Radgona		500
Lendava		188
Postojna		9
Skupaj		3793

Vir: Policija (2015).

Od 17. oktobra do konca novembra so policisti v Dobovi sprejeli že 200004 migrantov, v povprečju so dnevno opravili policijske postopke s 5300 migranti (ePosavje, 2015m).

⁹ Vlada RS je 11. novembra sprejela ukrep o začasni postavitvi tehnične ovire na meji s Hrvaško v dolžini 177 kilometrov (Vlada RS, 2015).

DECEMBER 2015

V zgodnjih jutranjih urah 1. decembra je na mednarodno mejno železniško postajo Dobova v spremstvu hrvaških policistov prispel vlak na katerem je bilo 742 migrantov. Policisti so po opravljenih policijskih postopkih, zdravstveni in humanitarni oskrbi migrante pospremili proti Jesenicam in Karavankam. Po napovedih hrvaških varnostnih organov je okoli 23.00 ure iz Slavonskega Broda v Dobovo pripeljal naslednji vlak, na katerem naj bi bilo okoli 1000 migrantov.

V mesecu decembru so vsak dan na zgoraj navedeno železniško postajo prihajali po en ali dva vlaka z migranti, na njih je bilo približno 1000 migrantov, nekatere dneve tudi manj. Prevoz je potekal že zelo rutinsko, po predhodnem dogovoru s hrvaškimi varnostnimi organi. Do meje so migrante spremljali hrvaški policisti, kjer so jih prevzeli slovenski policisti in jih pospremili do Šentilja (ePosavje, 2015n).

Šestnajstega decembra je na mejno železniško postajo Dobova bilo pripeljanih že več kot 3000 migrantov, dan prej pa več kot 2000, kar je že porast glede na pretekle dni. V povprečju je bilo na dan pripeljanih okoli dva do tri tisoč migrantov. Od 24. do 27. decembra je bilo v Slovenijo pripeljanih 10694 migrantov (ePosavje, 2015n).

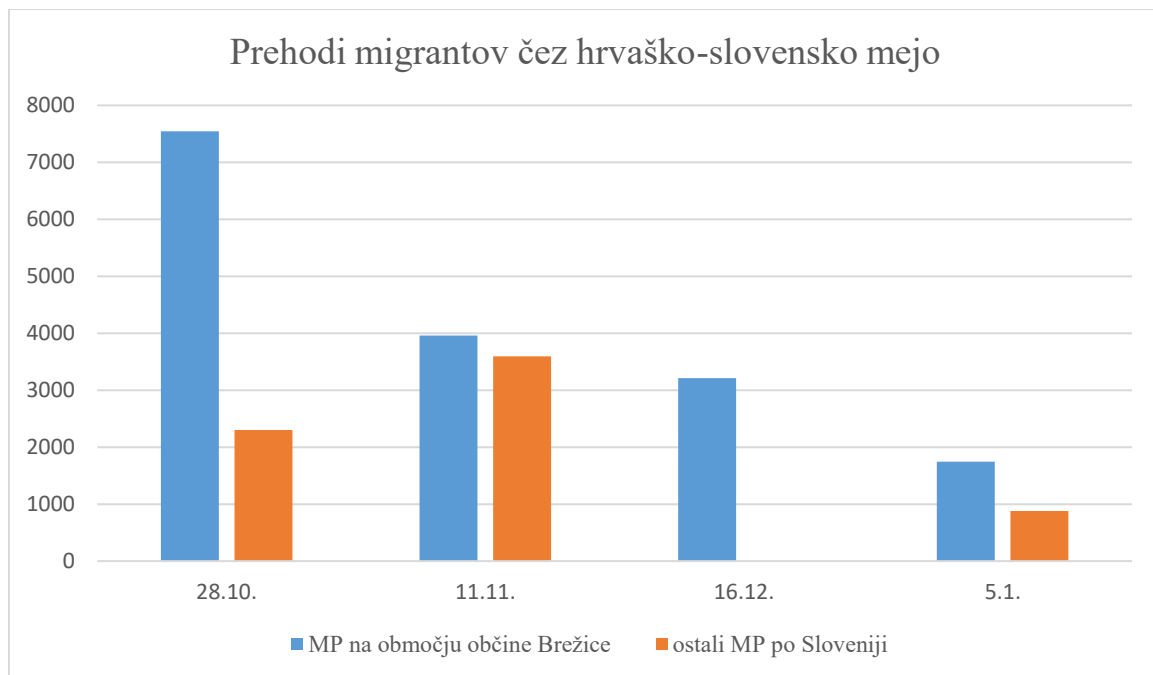
JANUAR 2016

Od 31. decembra 2015 do 3. januarja, je v Dobovo z vlaki s Hrvaške prispelo 10849 migrantov. 1548 jih je v spremstvu hrvaških policistov prispelo zadnjega decembra, ostalih 9301 pa po novem letu. V novem letu je vsak dan v povprečju prispelo 3100 migrantov. Po zdravstveni in humanitarni oskrbi so jih policisti z vlaki in avtobusi pospremili proti Avstriji. V novem letu je iz sprejemnega centra v Dobovi v smeri Avstrije skupaj odpeljalo 85 avtobusov in 10 vlakov (ePosavje, 2016a).

V mesecu januarju je na dan prihajalo še okoli 2000 migrantov. Stanje se je proti koncu meseca umirilo (prav tam).

Marca 2016 je prišlo do postopnega zapiranja meja v obratni smeri migrantske poti. Posledično se je dotok migrantov zmanjšal in se počasi ustavil tudi na območju Posavja oziroma Slovenije (ePosavje, 2016b). Na umirjanje razmer kažejo tudi številke, v mesecu januarju je mejo prestopilo 62785 migrantov, februarja 34795 ter v mesecu marcu 945 migrantov (prav tam).

Graf 5.1: Prehodi migrantov čez hrvaško-slovensko mejo na izbrane datume

Vir: Policija (2015) in Policija (2016b).

Za zgornji graf sem izbrala datume, za katere sem imela podatke na strani Slovenske policije, koliko migrantov je prečkalo mejo na območju občine Brežice, saj niso imeli teh podatkov za vsak dan, ampak le skupno število migrantov, zato sem datume izbrala na podlagi zapisa policije. Iz zgornjega grafa je razvidno, da je bila občina Brežice najbolj obremenjena občina, glede čezmejnih prihodov migrantov v primerjavi z ostalimi MP po Sloveniji.

5.2 UKREPI OBČINE BREŽICE V ČASU MIGRANTSKE KRIZE

Tretjega novembra 2015 je v občini Brežice potekala četrta izredna seja občinskega sveta o problematiki migrantske krize, na kateri so se sestali svetniki ter svetnice na pobudo Krajevne skupnosti Dobova, ki se je v tem času zaradi prihoda velikega števila migrantov počutila najbolj obremenjena. Prav tako sta se izredne seje udeležila predstavnik MNZ ter Generalni direktor Uprave RS za zaščito in reševanje. Cilj te seje je bil sprejeti sklepe, ki bi zagotovili občanom Brežic normalno in nemoteno življenje ob povečanem prihodu migrantov. Prav tako so bili sprejeti sklepi, ki naj bi normalizirali stanje v občini ter izboljšali nadzor zelene meje.

Sklepi občine Brežice, ki so bili sprejeti na 4. izredni seji so naslednji:

- i. Sklep o predlogih ter zahtevah občine Brežice pri reševanju migrantske krize v občini Brežice
 1. Občina Brežice je podprla sprejete sklepe sestanka KS Dobova ter nasprotuje postavitvi večjega števila zbirnih centrov za migrante na območju občine Brežice.
 2. Občina Brežice je podala zahtevo, da se kar se da hitro onemogoči prost prehod migrantov čez zeleno mejo na celotnem območju občine.
 3. Občina Brežice je prav tako podala zahtevo, da se za prihod migrantov na območje občine določita ter uporabljata največ dve vstopni točki.
 4. Občina Brežice zahteva, da se za prevoz migrantov od vstopnih točk do preostalih nastanitvenih centrov uporablja železniški promet v največji meri kar se da. Hkrati pa je omogočen takojšnji odhod vseh na novo prispelih migrantov.
 5. Občina Brežice je pozvala Vlado RS, da čim prej zagotovi ustrezne ukrepe, ki bi zmanjšali posledice gospodarske škode kot posledica migrantske krize.
 6. Občina Brežice želi vsakodnevno obveščanje o nadaljnjih ukrepih Vlade RS ter EK glede reševanja migrantske krize.
 7. Občina Brežice je podala zahtevo o čimprejšnji vzpostavitvi profesionalne ekipe s strani Vlade RS, ki bi na terenu skrbela za migrante ter tako razbremenila prostovoljce.
 8. Občina Brežice vztraja pri tem, da se popis migrantov opravlja tudi v drugih nastanitvenih centrih v Sloveniji ter s tem razbremeni občino Brežice.

ii. Sklep

Občina Brežice je podala zahtevo, da se organizira popis ter prevoz migrantov, ki vstopijo na območje občine Brežice tako, da v nastanitvenih centrih v občini hkrati ne bo več kot tri tisoč (3000) migrantov.

iii. Sklep

Občinski svet občine Brežice je ugotovil, da je usmerjanje migrantskega toka na območju občine pod nadzorom ter da so razmere v občini varne.

iv. Sklep

Država naj migrantom zagotovi osnovne pogoje bivanja, kot so; bivanje v ogrevanem prostoru, zadostno število stranišč, postelj, umivalnikov, tušev, toplo vodo ter zadostno količino hrane in pijače (Občina Brežice, 2015a).

5.2.1 VLOGA CIVILNE ZAŠČITE

Delovanje in pristojnosti CZ na lokalni ravni v občini Brežice določa Odlok o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami na območju občine Brežice (Občina Brežice, 2014). Tako je vloga CZ v migrantski krizi izhajala iz tega odloka. Za opravljanje operativnih nalog zaščite, reševanja in pomoči, se v občini Brežice organizirajo oziroma sestavijo štab, poverjeniki, enote in službe Civilne zaščite Občine Brežice v naslednji sestavi: *Poveljnik CZ občine Brežice; Namestnik poveljnika CZ občine Brežice; Štab Civilne zaščite občine Brežice; Poverjeniki za CZ občine Brežice in njihovi namestniki po krajevnih skupnostih; Služba za podporo pri CZ občine Brežice (ekipa za informacijsko in komunikacijsko podporo, ekipa za administrativno podporo in druge potrebe, ekipa za oskrbo, oseba za stike z javnostmi in pripravo obvestil); Enote prve pomoči pri CZ občine Brežice; Enote za radiološko, kemično in biološko (RKB) dekontaminacijo pri CZ občine; Tehnično reševalne enote pri CZ občine Brežice; Služba za uporabo zaklonišč pri CZ občine Brežice; Informacijski centri pri CZ občine Brežice; Enota kurirjev pri CZ občine Brežice* (Občina Brežice, b.d.b).

CZ občine Brežice je v migrantski krizi sodelovala na področju logistične podpore slovenski policiji v času migrantske krize. Sodelovali so med 19. oktobrom in 18. oktobrom 2015, in sicer v sprejemnem centru zraven PP Brežice, v sprejemnem centru Dobova (Beti), sprejemnem centru Dobova (Livarna) ter v Rigoncah. Pripadniki CZ so v sprejemnih centrih skrbeli za ogrevanje šotorov, čistili smeti, pobirali odpadke po odhodu migrantov ter pred prihodom nove

skupine migrantov pripravljali vodo ter hrano. Pozneje so naloge CZ prevzele humanitarne organizacije s prostovoljci, CZ občine Brežice pa je skrbela za usklajevanje nalog med različnimi skupinami prostovoljcev v nastanitvenih centrih (Občina Brežice, 2015b).

5.2.2 NALOGE OBČINE BREŽICE

Pristojnosti občin na področju zaščite in reševanja določa Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, in sicer v 37. členu¹⁰ (Vlada RS, 2006). Na področju zaščite in reševanja občina ureja in izvaja varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami ter organizira in vodi zaščito, reševanje in pomoč na svojem območju. Tako občina Brežice skladno s Statutom Občine Brežice ureja:

»varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, določi in organizira delo v vojni; vodi sile za zaščito, reševanje in pomoč; pospešuje osebno in vzajemno zaščito prebivalcev ter dejavnosti za preprečevanje in ublažitev posledic naravnih in drugih nesreč; organizira, usposablja in opremlja občinske enote, službe in druge operativne sestave za zaščito, reševanje in pomoč; organizira požarno službo, ko je razglašena povečana nevarnost požarov v naravnem okolju ter izvaja ukrepe za varstvo pred požari; organizira sistem alarmiranja; zagotavlja nujna sredstva za začasno nastanitev in oskrbo ogroženih prebivalcev; vzdržuje sredstva za zaščito, reševanje in pomoč; omogoča pogoje za razvoj dejavnosti varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami; zagotavlja in organizira zaščito, reševanje in pomoč ob naravnih in drugih nesrečah ter usposabljanje prebivalcev in pripadnikov CZ za osebno in vzajemno zaščito oz. reševanje in pomoč.« (Občina Brežice, b.d.b).

¹⁰ Občina ureja in izvaja varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami na svojem območju.

(2) V občinski pristojnosti je:

- urejanje sistema zaščite, reševanja in pomoči v občini v skladu s tem zakonom;
- spremljanje nevarnosti, obveščanje in alarmiranje prebivalstva o pretečih nevarnostih;
- zagotavljanje elektronskih komunikacij za potrebe zaščite, reševanja in pomoči v skladu z enotnim informacijsko komunikacijskim sistemom;
- načrtovanje in izvajanje zaščitnih ukrepov;
- izdelava ocen ogroženosti ter načrtov zaščite in reševanja;
- organiziranje, razvijanje ter vodenje osebne in vzajemne zaščite;
- organiziranje, vodenje in izvajanje zaščite, reševanja in pomoči na območju občine;
- določanje, organiziranje in opremljanje organov, enot in služb Civilne zaščite ter drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč v občini;
- zagotavljanje nujnih sredstev za začasno nastanitev v primeru naravnih in drugih nesreč;
- določanje in izvajanje programov usposabljanja občinskega pomena;
- usklajevanje načrtov in drugih priprav za zaščito, reševanje in pomoč s sosednjimi občinami in državo;
- zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje ter odpravljanje posledic naravnih in drugih nesreč;
- določanje organizacij, ki so posebnega pomena za zaščito, reševanje in pomoč v občini;
- mednarodno sodelovanje na področju zaščite, reševanja in pomoči v skladu s tem zakonom. (Vlada RS, 2006).

Na začetku septembra 2015, kot del priprav na prihajajoče migrante, je MNZ organiziral sestanek, katerega sta se udeležila tudi predstavnik občine Brežice, in sicer direktorica občinske uprave in svetovalca za zaščito in reševanje. Na sestanku so pridobili informacije o aktualnih razmerah ter o nadaljnjih aktivnostih. Poudarili so, da so vsi ukrepi, ki so oziroma bodo sprejeti v povezavi z migranti, v domeni države. Občine same neposredno ne organizirajo nobenih aktivnosti, ampak se bodo vključile po potrebi, predvsem v obliki podpornih služb, na primer pri vzpostavitvi sprejemnih centrov (Občina Brežice, 2015c).

5.2.3 NALOGE ŽUPANA OBČINE BREŽICE

Naloga in pristojnosti župana na področju zaščite in reševanja tudi določa Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami in sicer v 98. členu (Vlada RS, 2006). Tako župan: »skrbi za izvajanje priprav za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami; sprejema načrte zaščite in reševanja, skrbi za izvajanje preprečitve ter zmanjšanje posledic naravnih ter drugih nesreč; vodi zaščito, reševanje in pomoč; odpravlja posledice naravnih ter drugih nesreč; skrbi za obveščanje prebivalstva o nevarnostih, stanju varstva ter sprejetih ukrepih«. (Občina Brežice, b. db in Vlada RS, 2006).

Župan občine Brežice je dnevno spremljal razmere v občini, prav tako je bil v konstantnem stiku z MNZ. Tako je sekretar MNZ župana med drugim obvestil, da bodo v torek, 10. novembra pričeli s postavljanjem tehničnih ovir na zeleni meji. Ta ukrep je bil začasen ter namenjen predvsem usmeritvi migrantov na določene zbirne točke v občini Brežice (Občina Brežice, 2015d).

5.3 IZKUŠNJE S TERENA

Poleg analize primarnih in sekundarnih virov, sem preko intervjujev z izbranimi posamezniki želela ugotoviti kakšne so dejansko bile razmere na terenu. Zanimalo me je, kakšne so bile njihove naloge in njihova ocena organizacije ukrepanja na lokalni ravni. Zanimalo me je ali so bili zaradi tega dodatno obremenjeni ali je izvajanje ukrepov bilo sestavni del njihovega delavnika. kaj so počeli, ali so imeli zadržke pri delu, počutje pri opravljanju dela ter njihov pogled na organizacijo lokalne oblasti. Prav tako sem želela izvedeti, koliko je dejansko bila občina Brežice odvisna od njihovega dela. Intervjuvala sem tri osebe, ki so opravljali različna dela. Prvi je bil strojevodja, ki je vsakodnevno prevažal migrante. Drugi je bil uslužbenec Upravne enote Brežice, ki je migrante popisoval. Tretji intervjuvanec pa je bil kriminalist. Za te osebe sem se odločila, ker sem želela dobiti vpogled v reševanje migrantske krize iz prve roke, s strani tistih, ki so bili neposredno vpleteni v sam potek dela z migranti.

Odgovori intervjuvancev so na določena vprašanja zelo različni, saj na njihove odgovore zagotovo najbolj vpliva njihov poklic oziroma vrsta dela, ki so ga opravljali v času migrantske krize.

Prvo vprašanje se je navezovalo na delo z migranti. Intervjuvanec 1 je zaposlen na SŽ in je prevažal z vlakom migrante z ŽP Dobova do Šentilja, medtem ko je intervjuvanec 2 opravljal postopek evidentiranja. Intervjuvanec 3 pa je z migranti opravljal različne razgovore, s katerimi je poskušal pridobiti čim več informacij v zvezi z iskanjem dokazov pri kaznivih dejanjih. Prav tako je navedel, da je tu največji problem slabo poznavanje angleškega jezika, kar je izpostavil tudi intervjuvanec 2.

Intervjuvanca 1 in 2 nista prejela posebnih navodil za opravljanje svojega dela, medtem ko je intervjuvanec 3 dejal, da so navodila odvisna od zakonodaje ter da se konstantno dopolnjujejo. Intervjuvanec 1 je svoje delo opravljal v svojem normalnem delovniku, medtem ko je intervjuvanec 2 delo opravljal izven svojega delovnega časa, in sicer ponoči, prav tako pa je intervjuvanec 3 poudaril, da so na delo bili poklicani iz različnih policijskih uprav po Sloveniji ter da pri delu z migranti ni "normalnega" urnika. Vsi trije intervjuvanci pa so odgovorili, da pri delu z migranti niso bili preobremenjeni.

Intervjuvanci 1, 2 in 3 se pri opravljanju poklica niso počutili ogroženo, saj sta tako intervjuvanec 1 kot 2 imela ob sebi policiste, ki so skrbeli za varnost. Intervjuvanec 3 pa je poudaril, da so migranti bili varnostno pregledani preden je on stopil v stik z njimi. Zadržkov pri delu z migranti ni imel nihče izmed vprašanih. Na peto vprašanje je intervjuvanec 1 odgovoril, da je Slovenija imela preblage ukrepe, da bi bilo na mejo potrebno prej postaviti tehnične ovire, medtem ko je uslužbenec upravne enote dejal, da glede na celoten kaos, ki se je zgodil, boljših ukrepov ni bilo možno dati, ter da se je Slovenija dobro odzvala na situacijo. Kriminalistični inšpektor pa je dejal, da se ukrepi države spreminjajo glede na obremenjenost ter mednarodno skupnost. Odziv lokalne skupnosti je bil po mnenju intervjuvancev 1 in 2 zelo dober, zelo hitro reagiranje na dogodek ter dober odziv vseh vpletenih. Tudi humanitarni vidik je bil zelo dober, medtem ko intervjuvanec 3 ni sodeloval z občino, saj je prihajal iz druge občine, zato na to vprašanje ni mogel odgovoriti.

Intervjuvanca 2 in 3 sta dejala, da je bila Slovenija uspešna v boju z migrantsko krizo, saj smo imeli dovolj resursov za obvladovanje, prav tako pa je pomembno spremljanje stanja ter iskanje boljših rešitev za naprej. Intervjuvanec 1 pa je dejal, da je bila napaka, kako smo se odzvali na

krizo. Na zadnje vprašanje so vsi trije intervjuvanci odgovorili, da bi bili pripravljene ponovno sodelovati, le intervjuvanec 1 je poudaril, da na to sam ne more vplivati, saj je to del njegove službe.

Intervjuvanec 3 je opozoril še na pomembno varnostno plat, in sicer izkoriščanje žensk in otrok s strani moških migrantov, z namenom hitrejšega premikanja od točke A do točke B. Pri tem pa so večinoma skrbeli samo zase, otroke pa so pustili na mrazu ter premočenih tleh. Finančno so bili preskrbljeni, saj so s seboj nosili večje količine gotovine, imeli so tudi polnilne naprave, za polnjenje mobilnih telefonov. Po navedbah intervjuvanca 1 se je dogajalo tudi to, da hrane, ki so jim v nastanitvenih centrih prav tako niso vsi sprejeli, prav tako so suho hrano, ki so jim delili na avtobusih in vlakih metali skozi okna.

6 ZAKLJUČEK

Na začetku analize sem zastavila naslednje raziskovalno vprašanje: Kako je občina Brežice, kot z migranti najbolj obremenjena občina jeseni 2015, bila pripravljena in kako je ukrepala. Skozi diplomsko nalogo, predvsem s kronološkim pregledom dogodkov in pregledom številčnih prihodov migrantov, sem ugotovila, da je občina Brežice resnično bila najbolj obremenjena občina v Sloveniji. To prikazujejo podatki v tabelah ter je razvidno z grafa (glej Graf 5.1). In ravno zaradi tega sem sama namenila toliko pozornosti tematiki ter številkam, saj sem mnenja, da je kot najbolj obremenjena občina vredna posebnega raziskovanja. Tabele 5.1, 5.2 ter 5.3 prikazujejo, da je bila občina Brežice že v prvih mesecih najbolj obremenjena, saj so bili nastanitveni centri na območju Brežic v mesecu oktobru polni oziroma najbolj zasedeni v primerjavi z drugimi nastanitvenimi centri po Sloveniji. Prav tako je bilo v mesecu novembru (glej Tabela 5.4), saj je bila občina Brežice ena izmed glavnih vstopnih točk za migrante vse od samega začetka migranstke krize ter do meseca marca 2016.

Ugotovila sem, da je bila Slovenija v samem začetku migrantske krize relativno dobro pripravljena, saj so v septembru 2015 v občini Brežice že imeli pripravljen prostor, kjer naj bi postavili prve začasne šotore. Sprva je v državo prihajalo le nekaj sto migrantov dnevno, medtem ko se je oktobra pričel drugi, večji val, v katerem je dnevno prihajalo več tisoč migrantov.

Vlada Republike Slovenije je tako morala sprejeti določene ukrepe, saj je v državo prihajalo vedno več migrantov, ki jih je bilo potrebno nadzorovati ter identificirati. Ti ukrepi pa so vplivali tudi na sam potek dela v občini Brežice. Dejstvo je, da je občina tista, ki je skrbela za izvedbo ukrepov, ki so bili sprejeti na višji, vladni ravni. Ter je lahko večinoma samo opozarjala na resnost razmer in potrebo po pravočasnem ukrepanju. Prvi ukrep, ki je vplival na samo občino je bil zagotovo ta, ki je zahteval postavitev novih začasnih nastanitvenih centrov na območju občine. Tu so bili sprva občani Brežic skeptični, kako bodo ti centri vplivali na njihova življenja, vendar se je izkazalo, da večjih težav ni bilo. Morebitne težave so bile zgolj na začetku, ko prehodi migrantov čez zeleno mejo niso bili nadzorovani, saj hrvaška stran slovenske ni obveščala o prihodih in so migranti hodili kar čez reko Kolpo ter po ulicah Dobove, vendar so to zadevo slovenski policisti zelo hitro uredili. Ukrep o postavitvi začasnih tehničnih ovir na slovensko-hrvaški meji je prav tako pri občanah vzbudil določene dvome, vendar je

župan občine zelo hitro pomiril prebivalce Brežic, da je postavitve tehničnih ovir zgolj začasna ter postavljena z namenom, da se ustavi nelegalne prehode migrantov.

Glede na ukrepanje občine Brežice in potek dogodkov lahko ugotovim, da je bilo izvrševanje ukrepov na lokalni ravni uspešno. Na začetku so bile nedvomno težave, predvsem ob pojavu prvih večjih skupin migrantov na nasipu, vendar je potrebno poudariti, da bo bili migranti že takoj pod nadzorom policistov. Prav tako je bila občina v stiku z Ministrstvom za notranje zadeve, od katerih so prejeli vsa navodila. Veliko vlogo je imel tudi župan občine Brežice, ki je moral vsakodnevno spremljati razmere, organizirati delo, za katero pa so poskrbele tudi ostale odgovorne osebe, kot so poveljnik CZ, humanitarne organizacije ter ostali.

Zelo hitro se je postavil začasni šotor v bližini PP Brežice, prav tako začasni nastanitveni center v Dobovi, kjer so potekali postopki evidentiranja, tudi to je pokazatelj dobre organizacije ter hitrega ukrepanja v občini Brežice. Pri postopkih evidentiranja so v decembru 2015 sodelovali tudi uslužbenci UE Brežice, ki so se prostovoljno javili kot pomoč policistom. Tako je postopek evidentiranja migrantov stekel hitreje, prav tako pa so se zaradi tega migranti manj časa zadrževali v nastanitvenih centrih na območju občine Brežice. Tako se je izpolnila tudi zahteva občine, da v nastanitvenih centrih ni več kot tri tisoč migrantov dnevno ter da je prevoz migrantov izpeljan hitreje, za kar so poskrbeli uslužbenci SŽ. Uslužbenci, ki so opravljali delo z migranti na območju občine Brežice so veliko doprinesli k uspešnem soočanju s celotno krizo. Pri tem pa je potrebno poudariti, da so pri ukrepanju sodelovali tudi številni posamezniki, policisti, kriminalisti, vojaki, ..., iz drugih delov Slovenije.

Skozi raziskovanje in pisanje svoje diplomske naloge, sem ugotovila, da se je občina Brežice glede na takratne razmere v državi, uspešno spopadla z migrantsko krizo. Občina je bila zelo uspešna pri upravljanju z migranti, saj so bili dobro organizirani in večjih incidentov v občini ni bilo. Glede na to, da je od tega minilo že štiri leta in smo občani že skoraj pozabili na ta dogodek, ki nas je pestil skoraj šest mesecev, kar je neke vrste pokazatelj, da je občina naredila vse kar je bilo v njeni moči, da migrantka kriza ni pustila nikakršnih posledic. Takoj ko se je migrantski val upočasnil oziroma ustavil, sta bila začasni nastanitveni center v Dobovi in Brežicah odstranjena. To pa je tudi neke vrste pokazatelj, da bi bili ob morebitnem novem migrantskem valu, pripravljeni ponovno hitro ukrepati, saj smo se že ob prvem pokazali, da ne glede na majhnost države, znamo stopiti skupaj in sodelovati. Dejstvo pa je, da so nedovoljeni prehodi migrantov v občini Brežice še vedno prisotni, vendar v manjšem številu, zato tudi slovenski mediji ne dajejo temu tako velike pozornosti kot prej. Zagotovo pa je bila za vse nas

to zelo dobra praksa, ki nas sili h kvalitetnejšemu načrtovanju ter iskanju še boljših rešitev, kar je ključ do uspeha.

7 VIRI

1. EPosavje. (2015a). Dogajanje na meji s Hrvaško. Dostopno prek <http://arhiv.eposavje.com/on/22735-begunci-v-sloveniji-obrezje-dobova-brezice.html>
2. EPosavje. (2015b). Ob prvih migrantih sprejemni center v Brežicah. Dostopno prek <http://arhiv.eposavje.com/on/22729-brezice-begunci-stanje-17-09-2015.html>
3. EPosavje. (2015c). Dogajanje na meji: v 4 dneh obravnavali 3333 beguncev. Dostopno prek <http://arhiv.eposavje.com/on/22749-dogajanje-na-meji-s-hrvasko-19-09-2015.html>
4. EPosavje. (2015d). Madžari bodo zaprli zeleno mejo. Ena ali dve vstopni točki. Dostopno prek <http://arhiv.eposavje.com/on/23043-drugi-val-migrantov-16-10-2015.html>
5. EPosavje. (2015e). Migranti v Posavju: Ponedeljek in torek. Dostopno prek <http://arhiv.eposavje.com/on/23069-migranti-v-posavju-19-10-2015.html#torek>
6. EPosavje. (2015f). Sreda, četrtek: Požar v Brežicah, meja s helikopterja. Dostopno prek <http://arhiv.eposavje.com/on/23087-migranti-brezice-21-oktober-2015-rigonce-brezice-dobova.html>
7. EPosavje. (2015g). Torek: Boljša komunikacija med državami, vlaki v Dobovo. Dostopno prek <http://arhiv.eposavje.com/on/23122-nedelja-25-10-2015-migranti-begunci.html>
8. EPosavje. (2015h). Prvi vlak v Dobovo. 'Zdaj je boljša komunikacija, kot je bila'. Dostopno prek <http://arhiv.eposavje.com/on/23158-prvi-vlak-iz-tovarnika-v-dobovo.html>
9. EPosavje. (2015i). Sreda: V torek v Dobovi (le) še štirje vlaki s 4300 tujci. Dostopno prek <http://arhiv.eposavje.com/on/23160-sreda-dobova-dva-vlaka.html>
10. EPosavje. (2015j). Sobota: proti Rigoncami spet prevozno, Livarna bo prazna. Dostopno prek <http://arhiv.eposavje.com/on/23237-cetrtek-05-11-2015-dobova-begunci-brezice.html>
11. EPosavje. (2015k). Kronologija dogodkov na meji s Hrvaško. Dostopno prek <http://arhiv.eposavje.com/on/23174-kronologija-dogodkov-na-meji-s-hrvasko.html>
12. EPosavje. (2015l). Petek: v četrtek samo v Dobovi čez mejo 7600 tujcev. Dostopno prek <http://arhiv.eposavje.com/on/23287-migranti-10-11-2015.html>
13. EPosavje. (2015m). V Dobovi presegli številko 200.000 obravnavanih tujcev. Dostopno prek <http://arhiv.eposavje.com/on/23466-obravnavana-tujcev-v-dobovi.html>
14. EPosavje. (2015n). Dobova: čez praznike prišlo več kot 12000 tujcev. Dostopno prek <http://arhiv.eposavje.com/on/23638-prihod-migrantov-dobova-15-12-2015.html>
15. EPosavje. (2016a). Dobova: prišla dva vlaka, tretji pride okoli 22. ure. Dostopno prek <http://arhiv.eposavje.com/on/23774-dogajanje-na-meji-2016.html>

16. EPosavje. (2016b). Prejeli smo: Migrantska kriza ali »biznis«. Dostopno prek <http://arhiv.eposavje.com/eposavje/prejeli-smo/25437-prejeli-smo%3A-migrantska-kriza-ali-%C2%BBbiznis%C2%AB.html>
17. European Commission. (b. d. b). Asylum seeker. Dostopno prek https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/glossary_search/asylum-seeker_en
18. European Commission. (b. d. c). Schengen Area. Dostopno prek https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/schengen_en
19. European Commission. (b. d.a). Economic Migrant. Dostopno prek https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/glossary_search/economic-migrant_en
20. Evropska komisija. (2015). Evropska agenda o migracijah. Dostopno prek <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52015DC0240&from=CS>
21. Gostenčnik, M., Petrič, N., Rajh, E., Špehar, S. in Tehovnik, E. (2014). Proučevanje prednosti in slabosti življenja ob schengenski meji. V Koblar, S. (ur.), Krošelj, T. (ur.), Sorčan, V. (ur.) in Vurunič, S. (ur.). Občina Brežice. *Obmejnost kot priložnost brezmejnih možnosti*. Ljubljana: Društvo mladih geografov Slovenije. Dostopno prek http://geo.ff.uni-lj.si/sites/geo.ff.uni-lj.si/files/Dokumenti/Publikacije/zgrt_2012_brezice.pdf
22. IamSyria. (b. d.). Conflict Background. Dostopno prek <http://www.iamsyria.org/conflict-background.html>
23. Investopedia. (2020). Economic Refugee. Dostopno prek <https://www.investopedia.com/terms/e/economicrefugee.asp>
24. IOM. (2011). *Glossary on Migration*. Dostopno prek https://publications.iom.int/system/files/pdf/iml25_1.pdf
25. *Konvencija o statusu beguncev*. (1951). Dostopna prek https://www.unhcr.org/si/wp-content/uploads/sites/25/2017/06/1951_Convention_status_refugees-svn.pdf
26. Lavrač, E., M. in Sorčan, V. (2014). Prihodnji izzivi občine Brežice. V Koblar, S. (ur.), Krošelj, T. (ur.), Sorčan, V. (ur.) in Vurunič, S. (ur.). Občina Brežice. *Obmejnost kot priložnost brezmejnih možnosti*. Ljubljana: Društvo mladih geografov Slovenije. Dostopno prek http://geo.ff.uni-lj.si/sites/geo.ff.uni-lj.si/files/Dokumenti/Publikacije/zgrt_2012_brezice.pdf
27. Marc, L. (2018). *Izpraznjeni prazniki: Slovenci v dobi migracij in populizma*. Ljubljana: založba Družina.

28. Občina Brežice. (2014). Odlok o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami na območju občine Brežice. Dostopno prek <https://www.brezice.si/mma/odlok-o-varstvu-pred-naravnimi-in-drugimi-nesrecami-na-obmocju-obcine-brezice/2015042012085597/?m=1429524535>.
29. Občina Brežice. (2015a). Izredna seja občinskega sveta o problematiki migrantske krize v občini. Dostopno prek <https://www.brezice.si/sl/novice/2015110313463398/izredna-seja-obcinskega-sveta-o-problematiki-migrantske-krize-v-obcini>
30. Občina Brežice. (2015b). Civilna zaščita občine Brežice je sodelovala s Slovensko policijo ob migrantski krizi. Dostopno prek <https://www.brezice.si/sl/novice/2015103010005194/civilna-zascita-obcine-brezice-je-sodelovala-s-slovensko-policijo-ob-migrantski-krizi>
31. Občina Brežice. (2015c). Država v občini načrtuje sprejemni center za migrante. Dostopno prek <https://www.brezice.si/sl/novice/2015091114223814/drzava-v-obcini-brezice-nacrtuje-sprejemni-center-za-migrante>
32. Občina Brežice. (2015d). Postavljanje ovir na zeleni meji brez posebnih vplivov na življenje v občini. Dostopno prek <https://www.brezice.si/sl/novice/2015111111301036/postavljanje-ovir-na-zeleni-meji-brez-posebnih-vplivov-na-zivljenje-v-obcini>
33. Občina Brežice. (b. d.a). Splošni podatki. Dostopno prek <https://www.brezice.si/sl/obcina-brezice/splosni-podatki/>
34. Občina Brežice. (b. d.b). Zaščita in reševanje. Dostopno prek <https://www.brezice.si/sl/obcinska-uprava/zascita-in-resevanje/>
35. Policija. (2015). Podatki od števila migrantov, ki so vstopili v Slovenijo do 28. decembra 2015. Dostopno prek <https://www.policija.si/medijsko-sredisce/sporocila-za-javnost/sporocila-za-javnost-gpue/82301-podatki-o-stevilu-migrantov-ki-so-vstopili-v-slovenijo-do-28-decembra-do-12-ure-2015>
36. Policija. (2016a). Podatki o številu migrantov, ki so vstopili v Slovenijo do 3. marca 2016 do 6. ure. Dostopno prek <https://www.policija.si/index.php/component/content/article/35-sporocila-za-javnost/83255-podatki-o-tevilu-migrantov-ki-so-vstopili-v-slovenijo-do-3-marca-2016-do-6-ure>
37. Policija. (2016b). Podatki o številu migrantov, ki so vstopili v Slovenijo do 3. februarja 2016. Dostopno prek <https://www.policija.si/medijsko-sredisce/sporocila-za-javnost/sporocila-za-javnost-gpue/82811-podatki-o-stevilu-migrantov-ki-so-vstopili-v-slovenijo-do-3-februarja-do-12-ure-2016>

38. Rodgers, L., Gritten, D., Offer, J. in Asare, P. (2016). Syria: The story of the conflict. Dostopno prek <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-26116868>
39. UNCHR Slovenija. (b. d.). Dostopno prek <https://www.unhcr.org/si/>
40. UNCHR. (b. d.). Prosilci za azil. Dostopno prek <https://www.unhcr.org/si/prosilci-za-azil-2>
41. UNHCR. (2015). Pogled UNHCR: "begunec ali migrant" – kaj je pravilno?. Dostopno prek <http://www.unis.unvienna.org/unis/sl/pressrels/2015/unisinf513.html>
42. UNHCR. (2016). Operational portal. Refugee situations. Dostopno prek <https://data2.unhcr.org/en/situations/mediterranean/location/5179>
43. Vlada RS. (2006). Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (uradno prečiščeno besedilo) (ZVNDN-UPB1). Dostopno prek: <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO4870>
44. Vlada RS. (2015). Seznanitev Vlade Republike Slovenije v času od 15. 10. 2015 do 8.12. 2015 s predlogi sklepov. Dostopno prek http://www.vlada.si/fileadmin/dokumenti/si/sklepi/seje_vlade_gradiva/VRS-migrant2-3_20_68.pdf

PRILOGE

PRILOGA A

Intervju s strojevodjo (intervjuvanec 1):

1. Na kratko opišite vaše delo z migranti. Kaj ste počeli?

Moje delo je bilo prevoz migrantov iz ŽP Dobova do Šentilja ter Jesenic, osebnega stika z migranti nisem imel.

2. Ali ste prejeli posebna navodila za opravljanje dela z migranti? Kakšna? Ali je bil vaš delovnik normalen (8 ur), ali ste morali delati več? Ste se morda počutili preobremenjeno?

Od nadrejenih nisem prejel nobenih posebnih navodil, saj imamo že v splošnem pravilniku, da se moramo v času vožnje zadrževati zgolj v kabini, tako da so bila navodila takšna kot običajno. Res pa je, da so migrante na vlaku spremljali policisti, mogoče je bilo le to drugače. Delal sem normalno, osemurni delovnik, pri delu nisem čutil preobremenjenosti.

3. Kako ste se počutili med opravljanjem dela?

Nisem se počutil ogroženega oziroma, da bi bila moja varnost ogrožena, saj sem bil ločen od migrantov (zaklenjen v kabini), prav tako so za varnost skrbeli policisti. Bilo mi je nelagodno, neke vrste slab občutek, saj je na vlaku zelo smrdelo. Prav tako je bilo na vlaku storjene veliko škode s strani migrantov, tako da sem se v tistem trenutku počutil, da smo jim toliko ponudili (humanitarnost, suha oblačila, hrana), oni pa tega niso znali ceniti, saj so hrano in obleke metali kar med vožnjo skozi okna.

4. Ali ste pri delu imeli kakršnekoli zadržke? Katere?

Dela nisem mogel zavrniti, saj je to moja služba, bolj so poslušali o tem moji domači, kjer sem se "pritoževal".

5. Menite, da se je država dobro spopadla s krizo? (delo institucij, ukrepi Vlade RS)

Država je imela preblage ukrepe, že od začetka bi morali biti ukrepi bolj strogi (zapreti mejo kot Madžari). Prav tako bi se tehnična ovira na meji morala prej postaviti, saj je bilo nelegalnih prehodov čez zeleno mejo preveč, tudi danes jih je še vedno veliko. Z migranti smo ravnali "predobro", saj so bili oni agresivni do svojih domačih, te prizori so bili konstantno na vlaku ter v sprejemnih centrih. Spustili smo jih v Evropo, saj so želeli boljše življenje, iskali so delo, svojih dolžnosti ne opravljajo, terjajo le pravice.

6. V kolikšni meri so lokalne oblasti obvladovale razmere z migranti (ali je občina zagotovila kapacitete za nastanitev migrantov, oskrba s hrano, zdravstvena oskrba..)?

Občina Brežice jim je ponudila veliko, mogoče še preveč, saj tega niso znali ceniti, izkazali so se kot nezahvalni ljudje. Dali smo jim streho nad glavo, suhe obleke, hrano, oni pa so vse zavračali, še šotore so zažgali. Oskrba ter pripravljenost občine je bila zelo dobra, kot narod smo se zelo izkazali.

7. Kakšna je vaša ocena uspešnosti Slovenije z migrantsko krizo, glede na velikost Slovenije, lego ter vse ostale razmere (število policistov, vojakov, prostovoljcev, delo ministrov ter ostalih ljudi)?

Ni bila uspešna, saj smo poslušali le navodila, ki so prihajala "odzgoraj", torej delali smo tako, kot so rekli drugi.

8. Ali bi ob novem begunskem valu bili pripravljeni ponovno sodelovati?

Sam ne morem pri tem odločati, saj je to moja služba, zato tudi tega ne bi mogel zavrnil. Če bi se nas v službi več zbralo, ki bi temu nasprotovali pa bi zagotovo sodeloval.

Intervjuvanec je med intervjujem večkrat primerjal migrante iz leta 2015/16 z migranti v času Jugoslavije, saj je tudi sam v tistem času bil rojen in živel v Jugoslaviji, zato je tudi poudarjal, da so vsi tisti, ki so prišli živeti v Sloveniji iz območja nekdanje Jugoslavije, sprejeli življenje takšno kot je, se prilagodili pravilom v državi, medtem ko migranti iz Bližnjega vzhoda tega ne počnejo, zato v tem vidi največji problem.

PRILOGA B

Intervju z uslužbencem UE Brežice (intervjuvanec 2):

1. Na kratko opišite vaše delo z migranti. Kaj ste počeli?

V nastanitvenih centrih sem evidentiral migrante, skupaj s pomočjo policistov. Najprej so migrante preverili policisti, preden so stopili v center, nato so prišli do nas, kjer smo postopek vodili računalniško. Težavo smo imeli le z jezikom, saj je bil en prevajalec za cel šotor, ampak so v večini vsi imeli samo papirje, saj so jih popisali že na srbski ali makedonski meji.

2. Ali ste prejeli posebna navodila za opravljanje dela z migranti? Kakšna? Ali je bil vaš delovnik normalen (8ur), ali ste morali delati več? Ste se morda počutili preobremenjeno?

Nisem dobil posebnih navodil, razen tega da moram uporabljati zaščitno masko ter razkužilo za roke.

Delal sem izven svojega delovnega časa, in sicer 5 nočnih izmen. Ministrstvo nam je poslalo odlok, da smo lahko naslednji dan doma, vendar nisem bil, sem odšel normalno v službo. Prav tako nisem čutil nobene preobremenjenosti.

3. Kako ste se počutili med opravljanjem dela (predvsem varnostni vidik)?

Med opravljanjem dela se nisem počutil ogroženega, saj sem delo opravljal decembra 2015, ko je bilo že vse pod nadzorom in je evidentiranje potekalo kot po "tekočem traku". Mogoče me je na začetku bolj motil odnos nekaterih policistov, ki so nas gledali kot manj vredne, kljub temu, da smo mi bili tam da njim pomagamo. Vendar se je tudi to kasneje spremenilo na bolje.

4. Ali ste pri delu imeli kakršnekoli zadržke? Katere?

Nisem imel nobenih zadržkov.

5. Menite, da se je država dobro spopadla s krizo (delo institucij, ukrepi Vlade RS)?

Glede na celoten kaos, ki je bil na začetku, država ni mogla drugače izpeljati. Ko smo se dogovorili s Hrvaško, kako ukrepati pa je celotna stvar stekla hitreje in pod nadzorom.

6. V kolikšni meri so lokalne oblasti obvladovale razmere z migranti (ali je občina zagotovila kapacitete za nastanitev migrantov, oskrba s hrano, zdravstvena oskrba..)?

Na začetku, ko se je zgodil prvi val beguncev v septembru je bil zagotovo to šok za celotno občino kot tudi njene prebivalce, potem ko smo se vpeljali v ta sistem, smo se kot občina dobro odrezali. Beguncem smo priskrbeli streho nad glavo, hrano ter suha oblačila.

7. Kakšna je vaša ocena uspešnosti Slovenije z migrantsko krizo, glede na velikost Slovenije, lego ter vse ostale razmere (število policistov, vojakov, prostovoljcev, delo ministrov ter ostalih ljudi)?

Glede na vse to, da smo majhna država ter da nam je primanjkovalo kadra tako v policiji kot v vojski, zelo dobro. Skoraj boljše ne bi mogli rešiti te migrantske krize.

8. Ali bi ob novem begunskem valu bili pripravljeni ponovno sodelovati?

Seveda, če bi na enak način opravljal delo kot sem pred štirimi leti.

PRILOGA C

Intervju s kriminalističnim inšpektorjem (intervjuvanec 3):

1. Na kratko opišite vaše delo z migranti. Kaj ste počeli?

Pri svojem delu se s postopki z migranti srečujem v več različnih nivojih. Na prvem nivoju bi opredelil neposredni stik z migranti, to pomeni izvedba razgovorov, zbiranje obvestil v zvezi iskanja dokazov suma storitve kaznivega dejanja in druge oblike direktnega komuniciranja z migranti. Običajno poteka pogovor v angleškem jeziku, kot tudi preko prevajalca, v primerih, ko dotični tujec ne zna drugega jezika kot maternega. Pri prevajalcih se pojavlja dilema imenovana »izgubljeno s prevodom«, zato se prevajalcev poslužujemo v nujnih primerih, ko ni druge opcije. Na drugem nivoju dela z migranti lahko navedem, da gre za vse vrste izvajanj prikritih preiskovalnih ukrepov, kjer je zaradi narave dela neposreden stik nepotreben oz. celo škodljiv za doseg cilja. Migrantski naval je prisoten skozi celotno mojo kariero v preiskovalnih organih, spreminjajo se državljanstva tujcev. T.i. »Balkanska pot« je ena izmed najbolj obremenjenih vpadnic v Evropo, posledično je zaradi lege naše države zaznana velika obremenjenost s tem delovnim področjem.

2. Ali ste prejeli posebna navodila za opravljanje dela z migranti? Kakšna? Ali je bil vaš delovnik normalen (8ur), ali ste morali delati več? Ste se morda počutili preobremenjeno?

Navodila za delo z migranti se vseskozi dopolnjujejo, saj to vелеva praksa, kot tudi zakonodaja. Upoštevati moramo obremenjenost sodišč in drugih organov pregona, iz tega razloga se je vrsta postopkov skozi preteklost vseskozi spreminjala. Pri delu z migranti »normalnega« urnika ni. Lahko rečem, da so postopki precej dolgotrajni zaradi temeljitosti, saj je npr. potrebno za vsak razgovor zapisati uradni zaznamek, ki pa je šele začetna faza postopka, temu sledijo ostali dokumenti glede na vrsto postopka (npr. če gre za obravnavo za prekršek, obravnavo za sum kaznivega dejanja, najavo za mednarodno zaščito, ipd.). Preobremenjenost je subjektiven občutek vsakega preiskovalca, zase lahko rečem, da sem kos izvedbi nalogam.

3. Kako ste se počutili med opravljanjem dela (predvsem varnostni vidik)?

Iz varnostnega vidika poteka moje delo brez kakršnih koli varnostnih incidentov. Glede na položaj kriminalističnega inšpektorja je to razumljivo, saj običajno stiki z migranti potekajo, ko so le ti že prijete s strani policistov, zato so morebitne varnostne prepreke že eliminirane (npr. opravljeni so varnostni pregledi posesti predmetov in orožja namenjenega napadu ali poškodovanju, ipd.).

4. Ali ste pri delu imeli kakršnekoli zadržke? Katere?

Pri delu nisem imel zadržkov.

5. Menite, da se je država dobro spopadla s krizo (delo institucij, ukrepi Vlade RS)?

Ukrepi države se časovno glede na obremenjenost, spreminjajo, kar pomeni da se država prilagaja na odzive v skladu z mednarodno skupnostjo in partnerji.

6. V kolikšni meri so lokalne oblasti obvladovale razmere z migranti (ali je občina zagotovila kapacitete za nastanitev migrantov, oskrba s hrano, zdravstvena oskrba..)?

Pri svojem delu ne sodelujem z občinami, ko bi se le ta ukvarjala z obvladovanjem razmer z migranti, zato na to vprašanje žal ne morem odgovoriti.

7. Kakšna je vaša ocena uspešnosti Slovenije z migrantsko krizo, glede na velikost Slovenije, lego ter vse ostale razmere (število policistov, vojakov, prostovoljcev, delo ministrov ter ostalih ljudi)?

Po moji oceni migrantsko krizo uspešno obvladujemo, saj za to imamo trenutno dovolj resursov. Pomembno je spremljati trende in biti v koraku z razvojem tehnologij, kar pomeni še naprednejše spremljanje stanja, posledično nam to daje možnost kvalitetnejšega načrtovanja, kar je cilj k uspehu.

8. Ali bi ob novem begunskem valu bili pripravljeni ponovno sodelovati?

Moja naloga ni vprašanje na katero bi lahko dal odgovor z DA ali NE, temveč, bi se ob novem begunskem valu potrudili, da uporabimo vso znanje in izkušnje, da nalogo opravimo še bolje.